

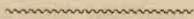
Zeventig jaren : iets uit de geschiedenis van het Nederlandsche zendinggenootschap.

<https://hdl.handle.net/1874/354609>

g.c.

9

ZEVENTIG JAREN.

Iets uit de geschiedenis van het Nederlandsche Zendelinggenootschap. (1)

Uitgenoodigd om dezen avond in uw midden te spreken, vond ik geene vrijmoedigheid eene bijdrage te weigeren in het belang eener zaak die ik lief heb, en mij te ontslaan van het optreden voor eene vereeniging die belangstelling in het zendingwerk toont en zoo uitnemend geschikt is meerdere be-

(1) Aanvankelijk had ik gearzeld deze toespraak (gehouden te Amsterdam in eene openbare vergadering der Afdeeling, den 1sten December en te Rotterdam in eene vergadering der Vereeniging voor den werkenden stand, den 25sten derzelfde maand) aan de Vrouwen-hulpvereeniging af te staan ter opneming onder de door haar bezorgde lectuur. Inmers, bij den korten tijd die den spreker vergund was, moest veel oppervlakkig worden behandeld, veel zelfs geheel voorbijgegaan wat in eene, - zelfs zeer beknopte, - geschiedenis van ons genootschap niet ontbreken mogt. En ging ik aan het omwerken, aanvullen, betoogen, waar zou het einde zijn! Eindelijk besloot ik den inhoud, maar dan ook den vorm geheel onveranderd te laten. Alleen in den vorm eener toespraak toch kan de onvolledigheid eenige verschooning vinden.

C.

[167]

langstelling te wekken, door de zaak die wij voorstaan meer bekend te maken. Wèl schijnt het vreemd dat een genootschap, dat sinds 70 jaar bestaat en altijd de openbaarheid gehuldigd heeft, nog steeds heeft te worstelen, hier met onverschilligheid, ginds met vooroordeel, elders met miskennis uit onbekendheid geboren, maar het is toch zoo, telkens blijkt het bij vernieuwing. En is het waar, wat in een vorig Maandberigt is gezegd: »het is of er een muur staat tusschen het publiek en het genootschap, — wat het in geschrifte zegt wordt niet gelezen;» — dan zijn zamenkomsten als deze zoo wenschelijk omdat wij er ons althans kunnen laten hooren, en, hen die met ons medewerken sterkend en opwekkend, misschien bij enkele anderen misverstand wegnemen en belangstelling levendig maken. Wie weet, misschien wordt er ook door dit woord nog een enkel hart gewonnen voor onze groote en goede zaak!

Toen ik besloten had in uw midden te spreken, was ik over de keuze van het onderwerp geen oogenblik in 't onzekere. 't Zal over weinige dagen 70 jaar geleden zijn dat het Nederlandsche Zendinggenootschap werd opgericht. Hoe zou ik beter zijn' aard en zijn doel, zijn werk en zijn vrucht leeren kennen, dan door zijne geschiedenis te verhalen? 't Zal maar een vlugtig overzigt kunnen

zijn, hier en daar iets uit den rijken schat genomen, maar ik hoop dat het mij gelukken zal zulke dingen te kiezen die noodig, maar ook voldoende zijn om eenig antwoord te geven op deze vragen:

- I. *Wat heeft het Genootschap vóór die 70 jaar gewild?*
- II. *Wat heeft het Genootschap in die 70 jaar gedaan?*
- III. *Wat heeft het Genootschap door die 70 jaar geleerd?*
- IV. *Wat staat het Genootschap na die 70 jaar te doen?*

I.

1797! bange tijd voor ons Vaderland! De vrede en het bondgenootschap met de Fransche republiek gekocht voor eene oorlogsbelasting van honderd-millioen guldens en de verplichting om 40000 man troepen te kleeden, te wapenen en te voeden. De slag van Kamperduin in October verloren, millioenen te gronde gegaan, talrijke rijk geladen koopvaarders in handen van den vijand, de Amsterdamsche handel berekent zijn verlies op honderd twintig millioen! In Amsterdam — om een enkel voorbeeld van den jammerlijken toestand te noemen, — nog geen 200,000 inwoners en daaronder 81,000 bedeelden! Daarbij de bevolking door inkwartiering nitgeput, overstroming in den vorigen winter, misgewas in den zomer. En onder dat alles verdeeldheid, ver-

bittering onder de burgers, felle partijhaat hier, onverschilligheid en doffe moedeloosheid daar. In zulk een' tijd een werk te beginnen waartoe aller medewerking gevraagd en menig belangrijk geldelijk offer geëischt werd, voorwaar dat mag *een werk des geloofs* worden genoemd! In zulke dagen, waarin alles dringen kan zich uitsluitend tot eigen behoefte te bepalen, een open oog en hart te hebben voor den geestelijken nood van anderen, dat verdient wel *een werk der liefde* te heeten! Zij hebben dat geloof en die liefde gehad, de stichters van ons Nederlandsch Zendelinggenootschap! — Of noemen wij het liever met sommigen, *dweepende ijver, ziekelijke filantropie?* — Zij zouden zich dien naam hebben getroost, als hartelijke ingenomenheid met het Evangelie dweepende ijver is en hartelijke liefde voor anderen ziekelijke filantropie. Overigens, van ziekelijkheid getuigt het open, rond gelaat dier mannen, wier beeldtenissen ons Zendelinghuis versieren, niet; aan opgewonden dweepers herinneren de namen van JOD. HERINGA en JAN VAN DER ROEST, TH. HOOG en ARR. RUTGERS, L. VERSTER en BERNARD LEDEBOER geenszins, en gelijk de arbeid van velen dier oprichters voor het schoolwezen, voor de letteren, voor de wis- en natuurkunde, spreekt van een helder hoofd, zoo openbaart zich ook in hetgeen zij onder *zending* verstonden, een gezonde geest.

Wat wilden zij? Eigenlijk niet zoo zeer iets nieuws, als wel het werk voortzetten dat de O.I. Compagnie uit de handen gelegd had en voortaan het werk der gemeente moest worden. De O.I. Compagnie had altijd begrepen dat godsdienst en staatkunde beiden de verkondiging van het Evangelie in haar uitgestrekte en rijke bezittingen eischten, en het had er voor gezorgd op zeer onderscheidene wijzen en met zeer verschillende vruchten. Ik kan er heden niet meer van meêdeelen dan dit algemeene: 't was in de dagen van bloei gedaan met kracht, 't was in de dagen van kwijning gedaan met zeer karige hand, en dit had altijd ontbroken: een geschikt personeel en een vast plan, kennis van Indische toestanden en behoeften en kennis der Indische talen. Gemeenten waren gesticht, waarvan de meesten alleen nu en dan werden bezocht, niet weinigen in den vollen zin des woords *vergeten*. Nog bestaan er van: - gemeenten waarmede veel is gespot en waarop zeker alles is aan te merken, maar die toch in elk geval levenskracht toonden door onder de allerongunstigste omstandigheden althans prijsstelling op christelijke vormen te bewaren. Zeker, veel is dat niet, maar bij goede leiding had van die inlandsche gemeenten wel iets kunnen worden. En niet weinigen zijn verdwenen, die behouden hadden kunnen blijven als men zich hunner in

tijds had aangetrokken. Denkt aan Bolaäng-Mongondou, waar het Christendom in 1689 werd ingevoerd en tot omstreeks 1830 toe nog min of meer werd beleden! Maar ik ga afdwalen: o, er is over deze dingen ook zoo veel te zeggen!

In de laatste helft der 18^e eeuw neigde de O.I. Compagnie ten ondergang en liet het werk der Evangelisatie varen. Reeds in 1777 wilden wakere mannen het opvatten, maar hunne pogingen mislukten. »De tijdsomstandigheden waren te ongunstig.» Twintig jaar later, onder nog veel ongunstiger omstandigheden, werd het andermaal beproefd en het gelukte. Den 19 December 1797 werd een genootschap opgericht tot bevordering van de hoogste belangen der menschheid. In de *heidenwereld* wilde het arbeiden maar ook 'in eigen Vaderland. De bedoeling was, wat men tegenwoordig *uit- en inwendige zending* noemt. Het gelde als bewijs dat hun oog niet uitsluitend voor den nood der heidenen geopend was. *Waarvoor* wilde het genootschap de belangen der menschheid bevorderen? Door het *Christendom*, door prediking van het Evangelie, want dit stond bij hen vast: *de zaligheid is in geen' anderen*. Dat maakte reeds terstond velen afkeerig, die zelve zeer goed buiten Christus konden en niet begrepen waarom de heidenen Hem noodig hebben. Daar was met onver-

schilligheid te kampen, maar bepaalde tegenstand kwam van andere zijde. Welk Evangelie wilden zij verkondigd hebben? Het zeer eenvoudig Evangelie van Christus zonder diepzinnige leerstukken en afgetrokken denkbeelden, en »hoewel voor zich zelve der Hervormde belijdenis van harte toegeedaan», zij wilden toch niet de leer dier kerk in de heidenwereld overbrengen, en zij lieten niet alleen toe, — zij noodigden bepaaldelijk uit, — leden van alle protestantsche gezindheden, Lutherschen, Remonstranten, Doopsgezinden; een zeldzaam verschijnsel voorwaar in die dagen! Dat gaf wantrouwen, ergernis, tegenwerking; zij werden openlijk bestreden, in 't geheim verdacht gemaakt; zij bleven standvastig. — Welke personen begeerden zij als zendelingen? Mannen, en vrouwen ook, vast in 't geloof en rijk in liefde, daarbij wel onderwezen, bekwaam en ijverig in allerlei werk, ten minste met één ambacht grondig bekend, die zich geenszins zouden bepalen tot prediken, doopen, avondmaal bedienen. Het Christendom was hun geen leer die alleen gekend behoeft te worden, geen vorm die zalig maakt wie dien navolgt, het Christendom was voor hen *levensbeginsel* en *levenskracht*, de bron van alle verlichting en ontwikkeling. En daarom moest door alle geoorloofde middelen, door woord en voorbeeld, door opleiding in handwerk,

landbouw, nijverheid, niet het minst door school-
 onderwijs, beproefd worden den heiden verstandelijk,
 zedelijk, geestelijk, maatschappelijk, in één woord
 naar den geheelen mensch te verheffen. Zij wilden
 dat de zendelingen zich met ernst zouden toeleggen
 op de taal, op land- en volkenkunde, op kennis
 van zeden, gebruiken, godsdienst. Zij trachtten
 zelve op allerlei wijze hunne kennis in dezen te
 vermeerderen, opdat zij allengs beter zouden weten
 waar het beste arbeidsveld was, wat de behoeften
 der inlandsche volkeren waren, wat de beste wijze
 om te werken. En als wij dit alles bedenken, als
 wij ons herinneren dat zij in dezen geene voor-
 gangers hadden maar een gansch nieuwe zaak op
 geheel nieuwe wijze moesten beginnen, dan ver-
 wonderen wij ons over menigvuldige misvattingen
 en teleurstellingen niet, maar dan verwonderen wij
 ons te meer over dien milden geest en dat helder
 inzicht, die nevens hun rijkdom van geloof en liefde,
 een fundament legden waarop wij in de meeste
 opzichten nog veilig kunnen voortbouwen.

II.

Hoe is op dit fundament gebouwd? Wat heeft
 het Nederlandsch Zendelinggenootschap gedaan?
 Ik kan u weinig anders dan een dor geraamte van
 die werkzaamheid voor oogen stellen, M.H.! ik

moet mij bij een eenvoudig verslag van zijn pogingen bepalen. Had het genootschap bij zijne oprigting ook de zoogenaamde *inwendige zending* in den kring zijner werkzaamheden opgenomen, het heeft getracht gunstig te werken door opening van zondagscholen, door het aanmoedigen en organiseren van bijbellezingen, door het bezorgen van godsdienstige en zedelijke lectuur. Het heeft de overzetting en de verspreiding van den Bijbel hier en daar ondersteund en eenige vervloeyende gemeenten in Staats-Vlaanderen en Limburg van leeraars voorzien. Toen allengs uitbreiding van het zendingswerk het noodig maakte zich daartoe te bepalen en andere genootschappen de zorg voor veel van het genoemde op zich namen, onttrok zich het Zendelinggenootschap aan den arbeid in het Vaderland zelf, al bleven bestuurders en medeleden persoonlijk dien arbeid op velerlei wijze steunen. Alleen de uitgave der zoogenaamde *kleine stukjes* bleef van dit deel der werkzaamheid over, omdat de ondervinding leerde dat die alom gaarne werden ontvangen. Wij hopen dat eerlang op ruimer schaal een proef tot bedeeing van lectuur zal genomen worden; immers het Zendingswerk vindt zijn' steun in de ingenomenheid der Christenen met eigen voorregt en heeft dus bij een bloeyend christelijk leven dadelijk belang, gelijk het op zijne beurt

een gunstigen invloed daarop moet uitoefenen. Wat het eigenlijk zendingswerk betreft: in de eerste jaren waren de tijdsomstandigheden verre van gunstig; ik behoef slechts te herinneren dat dit tijdvak de jaren van 1797 tot 1813 omvat, jaren van vernedering, afhankelijkheid, achteruitgang, onophoudelijken oorlog, gestremde gemeenschap. Toch is daar gearbeid en wel voornamelijk in vereeniging met het *Londensche genootschap*. Voor rekening van het onze werden in die jaren 20 zendelingen en eene zendelingzuster uitgezonden, enkelen naar Ceylon, de meesten naar Zuid-Afrika, oorspronkelijk Nederlandsche, toen tijdelijk Engelsche bezittingen. In Zuid-Afrika vooral was het streven de zwervende stammen te bewegen zich in vaste woonplaatsen te vestigen en men stichtte er volkplantingen waar een 4 of 5 tal zendelingen, bij eenvoudige Evangelieprediking, onderwijs gaven en landbouw en handwerken leerden beoefenen. Toen in 1813 al deze bezittingen voor goed in Engelsche handen overgingen eindigde het Nederlandsche Zendelinggenootschap aldaar zijn werk en kwamen de nog levende zendelingen in dienst van het Londensche. Met 1814 werd de toestand gunstiger en met groote kracht werd de arbeid voortgezet. Een aantal zendelingen vestigden zich op het toen nog aan Nederland behoorende gedeelte

van het vaste land van Indië, totdat ook dat gedeelte onzer koloniën in 1827 onder de Engelsche heerschappij kwam. De zendingen verkozen bij hunne gemeenten te blijven en alzoo ging dit werk, niet voor de zending, maar voor het Nederlandsche Zendelinggenootschap verloren. De posten op de Zuid-Wester eilanden gesticht, moesten na het doorstaan van ongehoorde ontberingen worden verlaten, omdat het aan de middelen ontbrak de arbeiders aldaar geregeld van de noodige levensbehoeften te voorzien. Een tweetal broeders naar Suriname gezonden, bezweek al spoedig en het optreden der Moravische broeders maakte aldaar onze werkzaamheid onnoodig. Een poging om op Sumatra een zendingpost te vestigen mislukte o.a. omdat de bekende GUTZLAFF, die daarvoor bestemd was, liever op eigene gelegenheid arbeiden wilde en na veelvuldige zwerftogten zich eindelijk in China nederzette, waar hij met het genootschap in voortdurende betrekking bleef. Vooral was het oog gevestigd op de Molukken, waar sinds lang Christengemeenten waren, maar in deerlijk verlaten en vervallen staat. Daar ondervond het genootschap een ander nadeel. De aangekomen zendingen werden doorgaans onmiddelijk door de regering tot predikanten aangesteld: hetgeen voor die gemeenten zijn goede, voor het zendingswerk onder

de heidenen zijne zeer bedenkelijke zijde had. Nog zijn daar een zestal als zendeling-leeraar werkzaam, half in dienst van het gouvernement, half in dienst van het genootschap, in veel te uitgebreide gemeenten, in eene stelling vol onzekerheid en bezwaren, waarin sinds jaren - helaas tot nog toe vruchteloos! - verandering is gevraagd. Het is niet te zeggen hoezeer de tegenwoordige onzekerheid en onvastheid in 't bestuur onzer O.I. bezittingen ook ons werk verlamt! — Met het jaar 1848 - het jaar der inspectiereis van den heer VAN RUIJN - begint een nieuw tijdvak in de geschiedenis van ons genootschap. Toen werd de zending op Java begonnen door JELLESMA. Het plan was, dessa's te vormen waarin de zendeling het middelpunt zou zijn, voorganger en onderwijzer in alle dingen, het toonbeeld van de zegenrijke werking van het Christendom op ieder levensgebied. Een keten van zulke posten zou Soerabaja met Samarang verbinden. Die missie had te worstelen met groote moeilijkheden zoo wel door het javaansche volkskarakter, het heerschend Mohammedanisme en den maatschappelijken toestand, als door onvolledige kennis en het verlies van een aanmerkelijk getal arbeiders. Tegenwoordig werken er slechts drie, veel te ver van elkander verwijderd, maar die nu hunne gemeenten niet

verlaten kunnen, zonder dat weêr alles verloren ga. Als wij voldoende ondersteuning vinden, hopen wij dit getal eerlang tot zes, later tot twaalf te kunnen brengen! — Ons gezegend arbeidsveld is de Minahassa van Menado. Daar wordt sinds 1820 gewerkt, maar sedert 1848 met de noodige kracht. Zij kan gezegd worden grootendeels Christelijk te zijn geworden en eene geheele vernieuwing te hebben ondergaan. De omstandigheden zijn er veel gunstiger dan op Java en het verlies van zendelingen was er veel minder. Thans werken er elf, waarvan intusschen twee tijdelijk in het Vaderland zijn, maar waarheen ook twee nieuwe zendelingen op weg zijn, een als geleider der drukpers die aldaar in werking zal komen, een bestemd tot tweeden onderwijzer aan de op te rigten kweekschool voor inlandsche Evangeliedienaars. Eene bloeiende kweekschool voor onderwijzers voorziet in de behoeften der scholen, waarvan in de Minahassa 153 worden gevonden, waaronder 123 door het genootschap gesticht en onderhouden.

III.

Zietdaar M.H.! in groote trekken de geschiedenis van ons Nederlandsch Zendelinggenootschap. Van de vruchten van zijn' arbeid spreek ik heden niet: niet omdat zij niet bestaan, niet omdat zij de

belangstelling niet ruimschoots verdienen, maar omdat ik er niet van zou kunnen gewagen zonder in veel uitvoeriger beschouwing te treden dan de tijd mij vergund zou toelaten. Ik verzweeg u velerlei misrekening en teleurstelling niet. Maar ook die zijn niet verloren. Daar is in die 70 jaren veel geleerd en veel moest er geleerd worden. Ook hier geldt het: *door schade en schande wordt men wijs*, maar ik durf gerustelijk beweren dat de schade voor het genootschap grooter was dan de schande!

Wat is er geleerd? o.a. dit: *niet te veel te gelijk te beginnen*. Één mensch, één genootschap kan niet alles. Meer dan ééne aanvraag om hier een' zending te vestigen, om daar eene school te openen, moesten wij in de laatste jaren afwijzen omdat het te ver buiten onzen kring lag en onze middelen niet toelaten alles te doen wat wij als noodig erkennen. Maar wij hebben ook geleerd: *dat niet zonder groote schade een gunstige gelegenheid wordt verzuimd*. Wij moeten naar Bolaäng-Mongondou als wij niet tot de Minahassa bepaald willen worden. 't Had reeds veel vroeger moeten geschieden, maar helaas! daar was in eigen Vaderland — ik zeg niet zoo veel te *doen* maar — zoo veel te *twisten* en te *redeneren* dat de beste tijd reeds is voorbijgegaan. Wij moeten naar Bolaäng-Mongondou, maar wij willen er geen kwijnende zending in het leven

roepen en wij zullen niet gaan als wij niet krachtig gesteund worden. -- Wenschen wij ons te wachten voor *versnippering van krachten*, wij wenschen daarentegen het beginsel van *verdeeling van den arbeid* op ruimer schaal toe te passen. Tot nog toe moest in de persoon van den zendeling te veel vereenigd zijn: herder, leeraar, cathegeet, onderwijzer, schrijver, geneeskundige, werkman, natuuronderzoeker, taalvorschcr, en onder zeer onontwikkelde volkeren is dat mogelijk. Wij hebben uitstekend practische mannen gehad en hebben ze nog. Maar vooral in de Minahassa is de tijd gekomen waarop de geestelijke ontwikkeling met den maatschappelijken toestand in strijd komt. Personen moeten worden opgeleid en uitgezonden die met den eigenlijk gezegden zendeling meêwerken tot opheffing van het volk, onderwijzers aan eene normaalschool, tevens in staat goede leer- en leesboeken te verschaffen, bekwame werklieden voor eene ambachtschool, geschikte geneeskundigen die ook inlandsche jongelingen zullen hebben op te leiden. -- Wij hebben geleerd *de opleiding der zendingen zoo goed en veelzijdig mogelijk te maken* in de overtuiging dat er bovenal behoefte is aan welontwikkelde, Christelijke mannen. Zij moeten voor de inlanders zooveel mogelijk *alles* zijn, van hen hangt natuurlijk in hooge mate de goede uitslag van het zendingen-

werk af, en terwijl wij liefst zoo weinig doenlijk hun wijze van arbeiden aan reglementen en instructies binden, zijn wij natuurlijk in de openbare meening voor hen verantwoordelijk. — Wij hebben geleerd *hoe langer hoe meer den aard onzer werkzaamheid te wijzigen naar bepaalde toestanden en behoeften*, ons beter dan aan onze vaderen bekend, dank zij het licht in de laatste jaren over de Oost-Indiën opgegaan, dank zij ook de onvermoeide onderzoekingen onzer zendelingen, dank zij ook de kritiek, zelfs de niet altijd billijke en welwillende kritiek.

IV.

Maar wij hebben ook geleerd *vast te houden aan ons beginsel*. Is het in dezen tijd van partijstrijd die op alle, alle pogingen ten goede zoo verlamdend werkt, ook voor ons een moeilijke tijd, worden wij door de uitersten gewantrouwd, omdat wij den een te Christelijk, den ander niet Christelijk genoeg zijn, beproeft men ons op allerlei wijze te dringen in eene of andere rigting, wij willen de beginselen van het Nederlandsch Zendinggenootschap als van een *algemeen Christelijk* genootschap trouw trachten te bewaren. En baart dat moeite, zorg, verdriet, kan dat ons genootschap telkens bedreigen met verlies van leden die ons om

vaak weinig beteekenende redenen kunnen verlaten, wij willen voortgaan, ernstig, bedachtzaam, maar zonder vrees. God heeft tot hiertoe geholpen, vaak boven bidden en denken geholpen en onze vreeze beschaamd! Blijft gij ons steunen, Broeders en Zusters; blijft ons steunen met uwe gaven, ook door uwe deelneming en uw vertrouwen. Wij hebben *geldelijke* maar wij hebben ook *zedelijke* ondersteuning noodig om den moed te bewaren, want ik verzeker u, dat onze taak dikwijls verre van gemakkelijk is! Wij blijven voortgaan, bij het gouvernement aandringerende op regeling der Ambonsche zaken opdat wij ons kunnen terugtrekken van een gebied waar wij niet behooren, beproevende de Java-missie te behouden en te versterken en het werk daar allengs te verbeteren naar de mate onzer toenemende kennis, - mogt het zijn ook met toenemende krachten! - trachtende de Minahassa op te leiden tot zelfstandigheid door alle middelen die ons ten dienste staan en van daar onzen arbeid uit te breiden naar Bolaëng-Mongondou. Daar is nog veel te doen en veel moet nog van de Christenen in Nederland voortdurend gevraagd worden. Wij willen doen wat wij kunnen, in de hoop en het vertrouwen dat eens de tijd toch wel komen zal, al ziet ons oog dien misschien niet, dat eene zaak als deze niet al bedelend moet worden gedreven

en door kunstmiddelen gesteund, maar een krachtige zedingsgeest in heel ons volk ontwaakt en aller oogen opengaan voor wat in onze Oost-Indie ons waarachtig belang en onze heilige pligt is, en althans de vaderlandsche gemeente, — haar twisten vergetend maar haar roeping begrijpend, — de handen in een slaat tot een groot werk, dat een zegen wordt voor onze koloniën en een zegen voor haar zelve!

Bij de Drukkers en Boekverkoopers M. WIJT & ZONEN, zija
 verkrijgbaar de volgende Kleine Stukjes

	Cents.		Cents.
1. Peter Lobeck	15	39. Levensloop van C.L. Töpfer	07½
2. De welbestede stuiver	10	40. Eenige bijzonderheden uit het leven van Morrisou....	15
3. De wever uit Welsh	07½	41. Lydia S.....	07½
4. De kleine bewoner van het Auvergnésche Gebergte....	10	42. Hugo Bourné.....	07½
5. Arme Sara.....	04	43. De christelijke viering van den Zondag	05
6. De jonge Hutbewoonster... 23½		44. Henri Obookiah.....	10
7. Opwekking te Elberfeld... 05		45. De zendelingen in Groenl..	15
8. De Iersche boer.....	10	46. Het bezoek bij een kranke.	15
9. Elisabeth Cunningham....	15	47. Brieven van een' leeraar ..	15
10. John Robins, de matroos... 10		48. Polycarpus	10
11. Uitbreiding der Parabel ... 10		49. Als God werkt, wie zal dan keeren?.....	15
12. Kolonel Jacob Gardiner... 15½		50. De Soldaten-dochter.....	
13. De Stroopers-dochter.....	10	51. Het gelukkige sterf bed... 10	
14. De Bode met goede tijding. 15		52. De weg en het middel ... 15	
15. Jansje Allan	15	53. De gast zonder bruiloftskl. 07½	
16. Zonderlinge tuschenkomst der Voorzienigheid.....	07	54. Treffend voorbeeld	07½
17. Levensber. van Amelia Gale 07½		55. Levensschets v. Blumhardt 15	
18. Sara Hill.....	12½	56. Hadara.....	04
19. De geschied. van MarySmith 12½		57. De oude geneesheer	10
20. De Dorps-predikant	10	58. De roepstem des Heeren 15	
21. De waarheid van het Evang. 10		59. Anna Walsh	07½
22. Kracht des geloofs	10	60. Eerste zend. te St. Thomas 15	
23. Herman de houthakker... 12½		61. Thirza.....	20
24. Laatste uren v. John Cowper 10		62. Vroege godsvrucht	07½
25. Het einde van den tijd.... 10		63. De Russische kleermaker. 07½	
26. Wat God bewaart, is wel bewaard.	15	64. Kermerk. v. een kind Gods 07½	
27. Wie zijt gij? Wat hebt gij te doen?.....	10	65. Overtuiging verwaarloosd. 12½	
28. De weërhaan van het kasteel 12½		66. Woord aan jonge moeders. 07½	
29. Eben-Haüzer in Latakko... 10		67. De onbekende zendeling.. 04	
30. Indiaansche bekeerlingen .. 10		68. Mevrouw Rumpff.....	10
31. De Christen-feesten.....	05	69. Opmerkelijke leiding Gods 07	
32. Verhaal van 2 predikers... 07½		70. Een nieuw traktaatje.... 10	
33. De tijd en de eeuwigheid .. 10		71. De vrome landman.....	07½
34. Kort en heilzaam berigt ... 10		72. Ged. over de eeuwigheid.. 07½	
35. Johan Coenraad Ter Linden 07½		73. Maria	10
36. Een beroep op het hart 12½		74. William	07½
37. De landman in den Elzas... 10		75. De Christen in het gasthuis 03	
38. Sterfgevallen van zeven be- keerde heidenen	10	76. Lord Teigmouth.....	10
		77. Leven van Schwartz... 08	
		78. Wie zoekt die vindt..... 05	

	Cents.		Cents.
79. Levensb. van een' soldaat..	05	122. Opw. tot h. werk der zend.	05
80. Pacalsdorp.....	07½	123. De Baron Dhijhern.....	07½
81. Onnoodige zorgen	04	124. Een woord tot aanbeveling der zendingszaak.....	07½
82. Zachéüs.....	08	125. De toekomstige wereld....	05
83. De twee bureu	10	126. Iets uit het leven eener zendelingsvrouw. 2e brief.	07
84. Bekeering v. A. H. Franke.	04	127. Eene uit duizend.....	06
85. Blandina	07½	128. Eene Martelaarsgeschied.	05
86. Bede van een grijsaard ...	07½	129. Een Rabbi die rust zoekt bij Christus.....	05
87. Het huisgez. te Haeterdale	15	130. De Christin geroepen tot deeln. aan de zendingzaak.	05
88. Inwendig Christend om onder Hottentotten.....	05	131. Zoeken en vinden.....	10
89. Aärons dood	15	132. De onfeilbare gids.....	10
90. Het Paaschfeest.....	10	133. Wien te hooren?.....	07½
91. Leven van Chrysostomus .	07½	134. Eene zwaar beproefde ge- loofsheldin.....	07½
92. Het geheimzinnige in den Christen	05	135. Marianne, de Bijbelver- spreidster van St. Giles..	10
93. Jacob Wilson	15	136. De dochter v. d. Landman	12½
94. De eerste kerkgang	10	137. De hoop des christens ..	07½
95. Wanneer ben ik, enz.....	06	138. Het leven van v. d. Kemp.	05
96. Overeenk. Christel. Gods.	05	139. Kunt gij altijd van Jezus zwygen.....	06
97. Zendingsgave	15	140. Het werk v. kleine Jessie.	07½
98. De zwarte knecht.....	10	141. Liefde voor liefde	05
99. Waarschuw. tegen valsche overleggingen.....	10	142. Heilig leven, zalig sterv.	07½
100. De bedelaar.....	05	143. Een sterfb. in den vreemde	07½
101. Samuel Mills.....	05	144. Iets uit het leven eener zendelingsvrouw. 3e brief	05
102. Triomfboog van Titus	06	145. Iets uit het leven eener zendelingsvrouw. 4e brief.	05
103. Zijt gij gelukkig?.....	07½	146. Levensgesch. van eenen Ierschen knaap.....	07½
104. Uit- en inwendige zending	05	147. De Thermometer.....	05
105. De twee erfenissen	05	148. Toespraak.....	05
106. De waarde van het gebed.	07½	149. Eene uitn. helpster d. zend.	05
107. Samuel Crowther.....	07½	150. Niet verre	06
108. Catharina Philips	07½	151. Wat een reisverhaal kan uitwerken	05
109. Goodluck Day.....	07½	152. Een blik in de Jav. huish.	05
110. De toestand der heid. vrouw	07½	153. Het „Onze Vader“	05
111. Middel om rijk te worden.	04	154. Een Israel. tot Chr. gebracht	7½
112. Eene oude beproefde raad .	12½	155. Schoone plaatsen uit de schriften van 3 Kerkvaders	07½
113. Verband ijver voor de zend.	07	156. Gidion.....	05
114. Ra-Poor-Negro.....	05	157. Dankt God in alles	05
115. De zendel. onder de heid. .	05½	158. Uit onze Brievenasch ...	07½
116. Iets uit het leven eener zendelingsvrouw. 1e brief.	05	159. Een andere Oom Tom ...	05
117. De Christen-vrouwen der Apostolische eeuw.....	06		
118. Christina en Esther.....	06		
120. De verhoogde Heer.....	05		
121. De zegenrijke vrucht van een rijksdaalder.....	02		